

Другий тур
XII Української олімпіади з лінгвістики
8 і 9 березня 2025 р.

Розв'язки задач

Японська мова *молодші класи*

Японські імена мають характерні закінчення:

- жіночі імена закінчуються на **-ка, -ко, -мі, -на**;
- чоловічі — на **-ро, голосний + о, -ші, -я**.

Відповіді:

Ім'я	Стать
Джіро	чоловіче
Момока	жіноче
Сатомі	жіноче
Сатоші	чоловіче
Тацуя	чоловіче
Хана	жіноче
Харуко	жіноче
Юкіо	чоловіче

Койра-чіні молодші та старші класи

Слово **іје** означає дитину, а приписане через дефіс після іменника — менший елемент, невід'ємно пов'язаний із цим іменником (*рушниця* → *куля*; *замок* → *ключ*; *каструля* → *накип*) чи особу, що є частиною структури, яку називає іменник (*армія* → *солдат*; *в'язниця* → *в'язень*; *місто* → *городянин*). При цьому якщо іменник закінчується на **а**, то **іје** набуває вигляду **јје**.

Назви сина і доньки утворюються шляхом приписування через дефіс до **іје** назв чоловіка (**har**) і жінки (**woy**) відповідно; назви брата і сестри — приписуванням до назв чоловіка і жінки суфікса **me**.

Завдання 1:

Слово	Переклад
іје	дитина
kasa	в'язниця
іје-woy	донька
malfa-јје	куля

Завдання 2:

Значення	Переклад
замок	kalkow
брат	harme
накип	kusu-іје
жінка	woy
син	іје-har
городянин	koуra-јје

Словник:

arluwa	дитина
irliri	плакса
karrayawu	вдова
kirki	сокіл
kuti	лебідь
kuya	дівчина
mathapurda	дід
nhantu	кінь
puku	жінка
puluka	корова
wakarla	ворона
wiya	хлопець

kari-	шукати
kuti-	витягати
ngarrityi-	спускатися
ngupa-	ховатися
panki-	дражнити
purrtha-	кусати
thudni-	ревіти
wakumpa-	вити
wampa-	проганяти
wanka-	підійматися
wanti-	чекати
winha-	ловити

Структура речення з неперехідним присудком:

підмет — присудок.

Структура речення з перехідним присудком:

підмет в особливому (ергативному) відмінку — додаток у знахідному відмінку — присудок.

Структура речення з причиною:

підмет — головний присудок — додаток присудка-причини у знахідному відмінку — присудок-причина.

У теперішньому часі до перехідних дієслів приєднується суфікс **-rna**, а до неперехідних — **-rnda**. Проте у разі, якщо дієслово містить послідовність із носового приголосного, за яким іде проривний, **n** у суфіксі дисимілює, і для обох категорій дієслів суфікс перетворюється на **-rda**. Суфіксом минулого часу для всіх дієслів є **-ka**.

До присудка-причини замість суфікса часу приєднується кінцівка **-lhuku**, яка асимілює у **-lhiku** у випадку, якщо основа дієслова закінчується на **-i**.

В ергативному відмінку до іменників приєднується суфікс **-ru**, що асимілює у **-ri** у випадку, якщо основа іменника закінчується на **-i**.

У знахідному відмінку до назв людей приєднується суфікс **-nha**.

Завдання 1:

- 11 **Nhantu ngarrityirnda.**
Кінь спускається.
- 12 **Wakarluru wiyanha pankirda.**
Ворона дразнить хлопця.
- 13 **Puluka thudnirnda kirki purrthalhuku.**
Корова реве, щоб кусати сокола.

Завдання 2:

- 14 Плакса вив.
Irliri wakumpaka.
- 15 Жінка кусає дівчину.
Pukuru kuyanha purrtharna.
- 16 Сокіл проганяє лебедя.
Kirkiri kuti wamparda.
- 17 Дитина ховається, щоб шукати ворону.
Arluwa nguparnda wakarla karilhiku.
- 18 Вдова підіймається, щоб ловити діда.
Karrayawu wankarda mathapurdanha winhalhuku.

Тувалуанська мова *молодші та старші класи*

Будова займенника:

- 1) показник однини власності (якщо власність в однині);
- 2) показник відчужуваності (якщо власник в однині);
- 3) показник особи і числа власника.

Показником однини власності є:

- **t-** перед подальшою голосною;
- **te-** перед приголосною.

Показником відчужуваності, що з'являється тільки у випадку, якщо власник має форму однини (*я, ти, він*), є:

- **o-** перед невідчужуваною власністю: частинами тіла і назвами родичів;
- **a-** перед відчужуваною власністю.

Показники особи та числа власника наведено у таблиці нижче. Тут I включна особа означає групу осіб, серед яких є *я* і *ти*, а I виключна — таку групу, серед якої є *я*, але не *ти*.

	Однина	Двоїна	Множина
I виключна	-ku	-maa	-motou
I включна	—	-ttaa	-ttou
II особа	-u	-lua	-ootou
III особа	-na	-laa	-lotou

Завдання 1:

Словосполучення	Займенник
моя матір	toku
мій з тобою перець	tettaa
валізи їх багатьох	lotou

Словосполучення	Займенник
його сестри	ona
серця їх двох	laa
твій з ними батько	tootou

Завдання 2:

Словосполучення	Займенник
мої дідусі	oku
мої ножі	aku
твій рот	tou
його люлька	tana

Словосполучення	Займенник
моє з ним каное	temaa
баракуда їх багатьох	telotou
моя з вами родина	tettou
твої з ними кокоси	ootou

Таа старші класи

Значення термінів:

Термін	Значення
᠐aa	дитина
qae	матір
aa	батько
᠐xaa gaho	племінниця
᠐aa gaho	племінник: син брата
ʒqhee	племінник: син сестри
	дядько по мамі
aa gaho	дядько по тату
qae gaho	тітка по мамі
ham	тітка по тату

Завдання 1:

Літера	Особа	Літера	Особа
A	Qarate	F	Tsaha
B	Guhmsa	G	hula
C	Peeti	H	noo
D	ahniti	I	Dthaba
E	xale	J	gahm

Завдання 2:

	Qarate	ahniti	Guhmsa	Peeti
Dthaba	ʒqhee	qae	ʒqhee	qae gaho
	ʒqhee	᠐aa	ʒqhee	ʒqhee
hula	aa gaho	ham	aa	ham
	᠐xaa gaho	᠐xaa gaho	᠐aa	᠐xaa gaho